

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 4. Egressa mulier. Egressus Christi, huius mulieris operabatur egressum, quæ, vt Onager, capta est tribulatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

tinuo corvi, vt ei seruiant, laeque recreent a Iuda: in honorem. Proprium Gentilibus nomen (teste D. Augustino) est coruus, ob peccatorum nigredinem, quibus ita vnde quaque foedabatur, vt nullum eis superesset membrum candidum, nudum, desecatum. Ita de Gentilibus facetur Ecclesia, in primo illo statu; Ni-

Can. 1. 4.
Eph. 5. 9

gra sum, & addit, sed formosa. Declarans statum posteriorem, quem aqua deluta baptismatis est assecuta. *Asperges me hyssopo, & mundabor, Lauabis me, & super nitentem dealabor.* Egre- diatur de arca coruus, cuius cupiditas sint ac deliciae cadauera mortuorum. Eodem passu egres- sus infidelis populus ex Abraham domo, id est, veram vnius Dei fidem abnegans, inter idola lubens versabatur. *Veluti mortuorum cadaueribus,*

D. Aug.
Ser. 201. de
tem. 10. 10

idola ministrabat, ait D. Augustinus, Quam primum Elias hic caelestis deserta coluit, ecce in eius corvi conuolant obsequium: Capharnaum ingreditur, & ecce Centurio Gentilis eum excipit honorifice, tanta fide, tanta confessione veneratur, vt & ipsum Christum rapiat in admirationem. Samaritiam adit, & ecce mulier Samaritana, qualis huic occurrit Eliae ministrata? Modo vero, secedens in partes Tyri & Sidonis, *Ece mulier Chananaea*, innumeris eum recreat obsequiis, eius consistet diuinitatem, adorat praesentiam, potestatem veneratur, pietatem inelamat, Misertati supplicat, misericordiae pedibus p. euoluta. *Ece mulier Chananaea a suis illis egressa.*

Reg. 2. 0.

Non incongruum erit huius historiae, id quod heri proposuimus de stupendo illo portento, quod tantam philosophandi sapientibus Babylonis suggessit rationem: nimirum solis retrogressus, nec eum sistere in horologio Achaz, donec vltimam lineam radiis illustraret. Sol diuinus Christus erat; cuius cursus communis per Iudaeam agebatur, ad hoc enim illuxit mundo, ipsomet teste: *Non sum missus nisi ad oves domus Israel.* Hanc, cursum suum perficiens inambulabat. *Circuibat castella, in circuitu docens.* Attende modo eum retrogradientem: *Egressus Iesus, secessit &c.* Cursum suum per Iudaeam lineas deserit, & ad Tyrios, Sidoniosque retrograditur, & vltimam eorum lineam illustrat. *Ece mulier Chananaea.* Inter orbis nationes, nulla distantior seu rodior in Dei cognitione ipsis Chananaeis, de quibus optatur Lactantius Firmianus, quod ipsi omnium primo Deo terga vertentur: eius fidem curant, idola colunt. *Hae sunt prima gens, qua Deum ignorauit.* Ex genere sunt Chan-

Mar. 6. 0.

de quo Spiritus sanctus recensens filios Noe ait *Filius suus minor.* Non natus minor, siquidem D. Chrysostomus. a D. Ambrosio b notant eum fuisse natus maiorem fratre suo Iaphet, sed ob morum peruersitatem ceteris censetur inferior Huic nationi adeo erat innata malitia, vt Spiritus sanctus testetur illi fuisse quasi naturalem. *Nequam est natio illorum, & naturalis malitia ipsorum.* Iniquissima gentes (ait D. Chrysostomus) a pud quas, etiam leges natura eversa fuerant. Hinc orta phrasid Spiritus sancti qua summam exponat malitiam, & hominem describat omnium pessimum, vt eum vocet Chananaeum. Ita proloquitur de Synagoga. *Generatio ista de terra Chananae.* Nec ipse Daniel cognomen magis inuenit proprium, quo Senioris illius peruersi, & contra pudicam Susannam iudicis iniustissimi malitiam declararet, quam quod eum intulerit. *Semen Chananae & von Iuda.* Licet autem vt talis tota illa natio haberetur, uominatim tamen erant mulieres ceteris nequiores, quae maxime Dei animum offendunt, illae enim lapis fuerant offensiois & petra scandali Iudaeis, vt in Dei contemptum idolis sacrificarent quod grauiter expendit Rex Vates. *Sacrificauerunt in simulacris Chananae.* Ecce lineam vltimam: *Ece mulier Chananaea.* Hanc sol ille diuinus illustrat, tanta lucis plenitudine, quae eam adeo reddit illi stem ac splendendam, vt ex se radios emittat adeo lucidos, ac claros, ut ad eius lucem gradi posse videamur. Ne hoc tibi persuaseris, Deo desuturum, qui illi serudit obediens, qui eum sequatur fidelis. Si eum tu manu mittas, & diuinae gratiae luci fenestras ocellas obduras, nouit ille ad alium retrogradi tenebrionem, illum sua luce collustrare, qua ille clarificetur, & in aeternum uiuat gloriosus.

Lact.
Firmian.
Li. 2. c. 1. 4.
Gen. 9. 2. 4.

§ 4. Egressa mulier. Egressus Christi, huius mulieris operabatur egressum; quae, vt Onager, capta est irubatione.

a He. 2. 9.
in Gen.
b Loh. de
Not. art. 1.
31.
Sup. 12. 10.

D. Christ.
In cap. 15.
Mat. 10. 2.
Eze. 16. 3.

Dan. 13.
16.

Sacrificauerunt
in simulacris Chananae. P. 103. 11

Ece mulier Chananaea.

Hanc sol ille diuinus illustrat, tanta lucis plenitudine, quae eam adeo reddit illi stem ac splendendam, vt ex se radios emittat adeo lucidos, ac claros, ut ad eius lucem gradi posse videamur.

Ne hoc tibi persuaseris, Deo desuturum, qui illi serudit obediens, qui eum sequatur fidelis. Si eum tu manu mittas, & diuinae gratiae luci fenestras ocellas obduras, nouit ille ad alium retrogradi tenebrionem, illum sua luce collustrare, qua ille clarificetur, & in aeternum uiuat gloriosus.

§ 4. Egressa mulier. Egressus Christi, huius mulieris operabatur egressum; quae, vt Onager, capta est irubatione.

Ingeniole sibi inuicem occidunt Christus & Chananaea, quod Euangelista significat, eodem utens verbo, de illo, & de illa loquens, de Christo sic ait: *Egressus est Iesus.* Statim vero de illa: *Egressa mulier Chananaea.* Et enim egressus sibi subtiliter correspondebant. Primo Iesus egressus est de num illa: quia huius egressus, ortum suum habuit ex egressu Iesu; numquam enim illa Christum equalitudo egresseretur, nec locum suae nequitiiae ac coecitatis desereret.

Christus & Chananaea, quod Euangelista significat, eodem utens verbo, de illo, & de illa loquens, de Christo sic ait: *Egressus est Iesus.* Statim vero de illa: *Egressa mulier Chananaea.* Et enim egressus sibi subtiliter correspondebant.

Primo Iesus egressus est de num illa: quia huius egressus, ortum suum habuit ex egressu Iesu; numquam enim illa Christum equalitudo egresseretur, nec locum suae nequitiiae ac coecitatis desereret.

Christus & Chananaea, quod Euangelista significat, eodem utens verbo, de illo, & de illa loquens, de Christo sic ait: *Egressus est Iesus.* Statim vero de illa: *Egressa mulier Chananaea.* Et enim egressus sibi subtiliter correspondebant.

deserret alio migratura, nisi Christus prius Iudæa egrediens, & terram Chanaan ingrediens & terram Chanaan ingrediens, suæ lucis radios emitteret, quibus illam illuminavit. Signavit in hoc diuinus Euangelista doctrinam Catholicam nimirum, quod nunquam egrediatur peccator, ut Deum querat, nisi primum Deus eum questurus egrediatur: diuinæ suæ gratiæ radiis illustrans, quibus illum prior moueat, & incitet torpescentem. Numquam Petrus de miserabili triplicis negationis scandalo foras egredere- tur nisi illud præcessisset, *Et conuersus Dominus respexit Petrum.* Nec Christi rogaret misericordiam, siens amare, nisi illum Christus prior ad misericordiam suam inuitallet: Sed nec pueruli iam mortui oculi potuissent aperiri, quibus Prophetam Ezechum intueretur iam uiuus, nisi ille prior suos pueruli oculis superinclinasset: quod ille optime nouerat, qui nos hoc docuit; D. Ioannes: *Non quasi nos dilexerimus Deum, sed quoniam ipse prior dilexit nos.* Quotiescum- que de peccatis egredimur ad Deum, toties prior ad nos egreditur Dei præueniens misericordia peccatores.

Verum enim vero & aliud hic interfucet mysterium: dum enim tam specialiter notat Evan- gelista regionem, quam Christus ingreditur scilicet Tyri & Sidonis: arbitror, voluisse sig- nificare quod egressus hic fuerit, veluti Prin- cipis cuiusdam egressus in venationem. Tenet consuetudo inter Principes, dum nimis fati- gantur, aut ob subditi alicuius impudens fa- cinus exasperantur, quærere diuerticula mole- stiarum, egredi venatum, ut animalium fero- cium captura, stomachantem dolorem possint temperare. Hoc opinor Christus egit: Eum etenim Iudææ grauitate suis fraudibus, & dia- bolica nequiritia, ut heri diximus, irritarunt: eos deserit, egreditur venatum, hoc enim signi- ficat Sidon. Erat autem Sidon ciuitas Phœni- ciæ, quam exiit Sidon filius Chanaan, & sig- nificat Venationem. Egreditur Christus in Si- donem, quasi dicat, egreditur ad venationem per deserta Gentilitatis. Quinimo & modo, actus fuit suæ diuinæ prouidentia, quo permisit diabolum domum ingredi huius mulieris, ad hoc ut eam compellat egredi festinato, & in manus incidat Christi venatoris. Nihil iu- cundius, acceptius nihil in venatione, quam dum restricta ab accipitris ardea se vitro tra- dit manibus venatoris: quando falcone perter- rita perdit, subfidium quærit ab eo, qui eam insectatur: Studet alter, ut cuniculus, quem viua-

rio suo inclusum alit, egrediatur, & se mani- bus vitro tradat capiendum, impellit per hanc partem vierram, quæ cuniculi subintrat man- dram, quem vnguis impetit & vexat inque- ta, quo eam ad egressum compellit, ut manibus tradatur venatoris.

Venatum egreditur cæcorum Princeps Chri- stus, appetit, ut cuniculus qui infidelitatis man- dra delitescit, egrediatur sibi in occursum: per hanc partem impellit vierram, dæmonem, rapacibus unguibus terribilem, qui filiam mu- lieris disscerpat, dilaniet, ex cruciet. Ecce quam velox manda egrediatur, & se Christi tradat manibus capiendam. *Ecce mulier Chanaan ta, de finibus illis egressa clamabat ad Dominum.* Hic liquido constat, quid Dominus voluerit, dum lo- cum dedit diabolo, introeundi eius domum, filiamque cruciandi: Hoc quoque præterdit, quando tibi hærenti intra mandram scelerum tuorum, concubinatus, vsuræ, odii, rancoris, immittit Deus infirmitatem, quæ te aggre- dia- tur, male torquet: febriem, quæ te ad extrema deducat inexpectato: coxendicem, quæ tibi mor- tales adferat anxietates, tribulationem, qualem nunquam suspicabaris. Hoc ipse Deus intima- bat (teste diuus Hieronymus) quando, ut animam In c. 2. peccatricem venaretur, ai. bat. *Sepiam viam Ose. Ose. tuam spinis.* Et dum velut populi querelæ re- spondens, cur illos premeret calamitatibus, Ose. 6. 1. dicebat Vati Oseæ: *In tribulatione sua manus con- surgunt, & dicent: Venite, ascendamus ad Dominum.* Dum se tribulationibus dolere conteri, ascen- dent ad me. Quam celer accurrens ad Confe- sacium, quando te dolor acutus constringit: Et quam sollicitus mittendi ad talem vel alem Ec- clesiam, ut ad tuam dicant missas intentionem? Quæ non proposita, peccata deserendi, Deo seruiendi?

Expendit D. Basil. duo fuisse stultorum genes. Quod ra: quidam enim asserbant, nullum esse Deus ana- Deum in hoc mundo cum tot calamitatibus re- pleatur; Alii tenebant, quod si sit aliquis, eum alior malo- esse crudelem, dolores & cruciatus his & illis rum non immittentem. Plane indigent elleboro, ait su. Diuus Basil. Ipse est in mundo. *Non longe est ab III. unoquoque nostrum; in ipso enim vivimus, moue- mur & sumus.* ait alter Poeta, relatus a Divo nera stul- Paulo, & ipse est, qui nos his affligit angustiis, torum. quas incessanter patimur: & nos per Prophe- Am. 3. 6. tam Amos instruit: *Si erit malum in ciuitate, quod Dominus non fecerit.* Ipse est, qui febres, qui podagras, qui ischiades, qui famem, qui pestem immittit, nec quidquam contingit, ip- B b b 2 lo aut

lo aut non faciente, an non permitte, idque p. uen illima dispositione, verumtameo non in nostram perditionem, sed in bonum nostrum in nostrum emolumentum.

Pe. docta sunt hæc Vatis Regii verba. *Ps. 123* **IL** des, quoniam tu laborem, & dolorem consideras, ut tradas eos in manus tuas. His consonant eiusdem Vatis alia verba: *In chamo, & Isai. 37* **fraxina maxillas eorum confringe, qui inon appropinquant ad te. Inice illis chamum quod si non sufficiat, adhibe fraxinum durum quo illos ad te adducas etiam reluctantes. Ambulat equus solutus, inice illi chamum, eo non reditur do. veslicus non mitigatur, nec te trahentem sequitur, superadde fraxinum, quod ei maxillas fortius constringat, hoc indubie pro vo. o illum deduces quocumque lubuerit.
D. Av. *Psalm. 34.* **ira populos deduces, ira ipse legit, quod nos confringet. Quod deducet malas intentiones, mores refractarios ostendens se commotum.
Iv. **P.** ammonet Deus Moysen, ut incedat brachias suas, & extenat eas in sila, ut possint torqueri cum priorum colorum subtegmie, vitata hyacinthina quod & fecit. Verumtamen priusquam illis confuta superhumeralis neclerentur iuncturae, & in sila extenuarentur, multos passæ sunt iuncturas malleorum. Ut autem Deum clare cognoscant, ut ei sit amicitia familiaris, necesse est, pluribus tribulationibus, multo poenitentia verbere extengetur, & cordis eius durities mitigetur. Domine Deus progredere laborem & dolorem considerans, ut tradas eos in manus tuas. Videt te Deus a conspectu suo fugientem vitis & sceleribus tuis, & nullum aliud esse, quo recurras, medium, quam labores, & calamitates & illas duriores.****

Idem iterum exposuit per Hieremiam, animæ loquens, quam volebat (ut ita dicamus) ut se suis manibus traderet. *Hier. 2. 23* **Cursor leuis explicans vias suas. O quam te plango, qui veluti efflor leuis simus tuas percurrens nequitiæ & stultitiæ semitas, quo non festino pede tuis ad omnem impudicitiam, vindictam, gulam, quam celer non properas ad vitas, contra. Quis iniquos? quam non proptere præcipitas in illud, quod tibi aut emolumento aut sensualitate fore persuades? Domine quid remedium? Illud ipsum, quo venatores veniunt ad capiendum Onagram. Onager assuetus in solitudine, in desiderio anima sua attraxit venum**

amoris sui: nullus auertat eum, omnes qui que runt eum, non deficient, in mensuris inuenient eum. Loquitur, ex opinione Vatabli de asina syluestri. Leuissima est, quando per deferta discurret, cuius ratio est; quia nullo negotio respirat, & ventum attrahit quantum libet. Inde oritur in curendo tibi difficultas, eo quod tibi deficiat halius, & qui pectus habent occlusum, & asthma oppreffum magis adhuc laborant. Nullam vero patitur asina syluestris difficultatem. *In desiderio anima sua attraxit venum.* Respirat quomodo, & quantumlibet, proinde currit adeo celeriter, ut non sit qui eam detineat, aut assequatur. *Nullus auertat eum.* Quocirca venatores, qui ei insidiantur, nec se fatigant, nec eam curentem insectantur. *Omnes qui quarunt eam non deficient.* Attamen attendunt mature, dum prægnans sit, & partu vicina, eo quippe tempore extr emos patitur cruciatus, quibus, ut agnellus, mitigatur, quinimo partus doloribus oppressa, quasi auxiliu rogatura sponte sua, se manibus tradit venatorum. *In mensuris inuenient eam.* O anima deploranda, quæ tam velox tua percurrens diuertitilla, inuis, deferta. *Cursor leuis explicans vias suas.* Quam te explicat, & percurrens vias perditionis? quam celer in tuis affectibus? quam proprio gressu ad diabolicas vias? quis te de lineat tuis ambitionibus inhiantem? Quis siliat currentem, alienam mulierem insequentem, mundi honores venantem, lucris tuis peritis insudantem? Nec vox altisona prædicatoris, nec ignis æterni veridica propositio, nec vitæ breuitatis obiectio, que finem accipiet, dum de fine manus cogitas, nec discriminum, quibus exponeris varicinium, nec vanitatis eorum, ad quæ aspiras, instructio: nec malleorum ictus, quibus tuam incessanter Deus percute conscientiam; & cor tuum continuo pulsu correctio. nis inquirat. Quid remedi? Adeste partus dolores, angustis, & calamitatibus te Deus fatiget: coxe dixit te cruciet, sibiris adurat, his tibi intendatur, quæ te exciet: nauis tibi submergatur, cuius diuitis inhiabas: amicus tibi iniegrimus moriatur, tuæ spectaculus, filiolus, lumen oculorum tuorum tendat ad occasum: infirmetur filia tuæ mentis solamen.

Quam cito mitigaris, conuiescis? ut agnellus, spontaneus ad Dei manus recurras, illis te tradis, illis te committis, illi inuas, quod obsequeris, feruus eris amodo fidelior.

Quot

Quot voces ingeminas, quoties illi psalmum decantas: *Miserere mei Domine, fili David, miserere mei!* In hunc finem labores immittit Deus & cruciatus; vt hoc med. o nos ad se suppli- ces venite compellat, subsidium, suaque dona postulant. Expendit Origen. responsum Pharaonis datum Moyli, Aaroni & Semoribus Israel. *Quis est Dominus, ut audiam vocem eius?* Et dimittam Israel? Nescio Dominum, & Israel non dimittam. An dari potest impudentior, stultiorque responso? Non miremur, de eorum grege est, de quibus postmodum David: *In labore hominum non sumi, & cum hominibus &c. Ideo tenuit eos superbia.* Denique videbis eum (inquit Origen.) paulo post *quantum profecti in flagellis, quanto melior verberatus esset.* Iste qui molitur, dicit: *Nescio Dominum, fessica eum vim senserit verberum, dicit vixus est; Orate pro me Dominum, & non solum hoc, sed etiam contestantibus. Magni fatentur, quia dignus Dei est in virtute signorum. Nemo ergo crederet, verbera Domini pœnalem esse interitum, aut perniciem.* Sensum hunc imitatus est D. August. cui addit prohibens flagelli robur, quo Deus agnosce tur, hoc idem declarans de diabolo, per Pharaonem designatum. *Audi quid responderi Princeps mundi huius. Nescio Dominum. Sed vide in Evangelio, quemodo verberatus emendet hunc vocem. Scripsit enim; quia clamaverunt demoni ad Dominum, & dixerunt: Quod venisti ante tempus tuum quere nos? Scimus te, qui sis, tu es filius Dei vivi. Vbi tormenta senserunt, sciunt Dominum. Ante flagella dicit: Nescio Dominum & Israel non dimittam sed postea Israel dimittit & non solum dimittit, sed ipse peragebat eum exire. Quando tanis puniebatur: Orate Dominum. Cur modo non ait: Nescio Dominum? quando lapidibus & grandine obruebatur, ait: Peccavi & nunc Dominus iustus, & ego & populus meus impij. Dum locusta cuncta corrodunt & deculant, clamant: Peccavi. Ea vero hora, qua Deus flagellum continebat, & ille quodque Deum non noverat. Videns Pharaon, quod dicitur: *in vestre requies ingranavit cor suum.* Quod noverat D. August. iterum quando grandinis plaga cessavit. Noveris autem (inquit David) Deum cœco impetu flagellis cœdere neminem. *Tu laborem & dolorem consideras, vt tradas eos in manus tuas.* Sagax ferarum venator, non iisdem ad feras capiendas vitat medijs sed attendit & explorat, quid cuique conveniat, ad hoc autem salit falcones, accipitres, canes venaticos, molossos, leporarios, sagaces, catellos ad capiendum quippe perdicem h. sufficiunt scilicet: *nifus, im-**

riglius: ad leporem vero festandum conducunt canes venatici leporarii: sed ad aprum comprehendendum, necessarius est canis sagax & molossus: & ad ardeam, quæ altiora petit, non sufficit falco ordinarius, sicut nec ad aquilam, vnguibz enim suis ac rostro se acriter defendit, sed requiruntur accipitres, ac muli; qui se eo vsque attollant, vt oculos fugiant, & adeo sortes vagues ardæ iniciant, vt eam desiciant elationem, & superent eius fortitudinem. Est Deus sagax animarum Venator: non vna omnes capit calamitate, quibusdam enim sufficit caecellus, febricula, mloimus dolor, quem cum percipiunt, ilico se componunt, & ad Deum recurrunt. Sunt autem alie, quæ eo vsque se suis in alium attollunt præsumptionibus, ac temeritatibus vt requirantur Aquilæ leporarie quæ oculos fugiant, & adeo rapaces ac feræ, vt nihil illis resistat: calamitates, infirmitates, quibus nullom superest remedium, nec medicorum oculus expectissimus, nec medicinar præsentissimæ, & ex India conquisitæ, nec fomenta electissima, & a cunctis approbata, Conquereris.

O Domine, quantas me premit dolor? heu quæ me gravat infirmitas, quanta exaltio febrili? quam læva me tetret persecutio? quam concitat labor non tolerabilis? Cum fueris aper sylvester, nequitiis tuis obduratus: cœno luxurie tuæ involutus, ut te nullus illis poterit extrahere temper renitentem: quid minus quam tales tibi debuit Deus immittere molossos, feras rapacissimas? Illæ ad te conducunt capiendum quimum & aliquando necesse est vt ipse te diabolus excruciet alioquin non emendandum. Ita D. Paulus, vt hominem luxuriosum feram singularem Corinthi, totius populi Christiani scandalo commorantem caperet, dum illi nullum profuit remedium, molossum excitat adeo ferocem, qualem tu credis dæmonem. *Tradere huiusmodi Satana, in interitum carnis.* Vt eum corpore discrucietur, laniaret, & infinitis mortis periculis obiceret recalcitrantem: ad quid hæc laniena? *Vi spiritus saluus fiat.* Hoc quoque Dominus agit cum muliere hæc Chanaanæ: Erat autem maledicta idololatra: aper indomitus; vult eam insectari, non in illam convenit minores aues adigere quam ipsum diabolum, qui domum eius invadat, & illud arripit, quod mari est charissimum, nimirum filiam suam invadat, exagitet, discruciet tam inhumans vt ipsa tribulationi cedens, vitro se manibus tradat venatoris: Cerne

1. Cor. 5. 5

venientem. *Ecce mulier Chananaea à finibus illis egressa.*

§. 5. *Egressa: Ad faciendam orationem egredere de peccato: quia etiam alienum peccatum impedit orantem Moysen. Cur stantes oremus.*

14 **C**um igitur dixerimus, mulierem hanc omnium virtutum nobis proponi exemplar, nominatim tamen eam nobis depingit D. Lucas orationis emblema, qua cum Deo negotiamur, quocirca de ea sic ait: *Ecce mulier Chananaea: q. d. Intuere mulierem negotiaticam, videamus quid agat, ut ex illa proficiamus. A finibus illis egressa: Maledictis egreditur civitatibus Tyro & Sidone, eiusque finibus: qua phrasi communiter declaratur, quod egressa sit ex peccato & omnibus occasionibus ei conterminis: ut enim dextrè cum Deo negotieris, hoc tibi præ cæteris incumbit faciendum. Notat Rupertus illud quando Deus populo manna promittit de cælo, voluit, ut ad illud colligendum valde mase foras egredierentur.*

*Ecce ego pluviam vobis panes de cælo: egredietur populus ut colligat qua sufficiunt per singulos dies. Hæc consideravimus, quam sine ullo dubio nequam illi Pharisæorum oratores infaustum responsum à Christo Domino essent relaxari: quia peccatores accesserant, & recentis adhuc in Christum blasphemæ, & gravis iniuriæ rei signa petierant; ideoque dicebamus, primum omnium fundamentum ut felicem faultamque referamus expeditionem, illud esse, ut de peccatis egrediamur, eiusque occasionibus valedicamus. D. ligenter expendenda sunt verba Davidis; qui huius rei valde gnarus erat: *Iniquitatem si aspexi in corde meo, non exaudiet Dominus. Ut huius dicti energiam intelligamus, con-**

In 4. Reg. c. 5. venit notare doctrinam Cardinalis Caietani: scilicet quod Deus adeo peccatum exhorreat, ut aliquoties Sanctis petita non concedat, quia societati peccatorum immiscerentur, & hoc juxta

D. Ambrosii illud. *Qui suis moribus est firmus, turbatur alienis.*

15 **H**inc patet illa tam anxia Moysi & Aaroni in Ægypto proposita cautio: nimirum, quando se ad orationem preparabant, ut beneficium aliquod à Deo consequerentur, palatio Pharaonis excedebant, & incantatorum egrediebantur societate. Rogat illos Pharao, à Deo impetrent, ut releuet manum suam, tollatque muscas

ac cyniphes, quæ & ipsum Regem eiusque populum infestabant. Respondet Moyses: *Perplacet, attamen expedit me de conspectu tuo di cedere rogaturum, & Dei gratiam obtinendum: Egressus à te orabo Dominum, & recedet musca à te, & à seruis tuis, & à populo tuo. An ergo, Moyses, contumacius non fuisset, si præsentem Pharaone preces tuas Domino fudisset plagam hanc aueriturus, quo Pharaoni & omnibus magis explorata foret, & tuæ potestas sanctitatis, & sanctitas potestatis? Absit, omnimodo enim è re nostra est, ut illis relicti foras secedamus, ut id quod petimus impetremus. Egressusque Moyses à Pharaone oravit Dominum, qui fecit juxta verbum illius. Ita quoque dum Deus Ægyptum contexit grandine, lapidibus, fulgure tonitru, supplicat Pharaon Moysi. *Orate Dominum ut desinat tonitrua Dei, & grandis hæc. Cui Moyses faciam, orabo Dominum, verumtamen hoc tum fiet: Cum egressus fuero de urbe, extendam palmas meas ad Dominum, & cessabunt tonitrua hæc. Quid quæso tibi obstat Pharaonis presentia, quo minus Deum roges, & petita consequaris? Multum quidem per omnem modum, quod enim Deus mihi meo concederet merito, negaret hostis sui demerito, si coram eo Deum deprecarer.**

Hoc autem erat (dicente Caietano) id quod Eliseus intendebat, quando in mulieris viduæ subsidium ei mandat, ut mutuo petat à vicinis vasa vacua non pauca oleo implenda, quod in eius Jecytha multiplicaretur: ut autem hoc fiat prodigium, ex Vatis præcepto, *Claude ostium super se, & super filios suos. Sic enim ei præceperat: Ingredere, & claude ostium, cum in rivum fueris tu & filij tui. Quid, responde mihi damni, quid impedimenti, si & alij eiusdem verbis eius cum is fuissent intrinsecus? Erant infideles: timebat autem propheta, ne eorum incredulitas fluxum olei miraculosum retardaret. Ne demerita alicuius impedirent executionem miraculi. solam religiosam matrem cum filio rectè instructis mandat adesse miraculo. Quid ergo, num forsitan aliorum peccata cursum impedirent olei precibus sancti prophetæ, & desiderio matris viduæ consecutum? Tu dicis: aliquoties enim nos docet Sacra Scriptura, quod Deus in gratiam sui faceret servi, supplicantis, negat concedere, ob alicuius demerita, criminaque peccatoris.*

Obstupesco referens, quod apud Simonem Metaphrastem legimus, contigisse mari illi omnium sapientiæ & sanctitatis D. Chryostomus Pontifici,

Obstupesco referens, quod apud Simonem Metaphrastem legimus, contigisse mari illi omnium sapientiæ & sanctitatis D. Chryostomus Pontifici,